

BÀSIC
3

LA SANDRA PARLA CATALÀ AMB LA SEVA VEÏNA

En aquesta unitat ens presentem i parlem de les llengües que coneixem i de la diversitat lingüística al món. Prenem consciència de la nostra relació amb el català i finalment ens comprometem individualment i públicament amb el català.

LA RUTA PAS A PAS

1. D'on deuen ser els nous alumnes?
2. Quines llengües parlem i coneixem?
3. Sabíeu que al món es parlen prop de 6.000 llengües diferents?
4. Parlem amb els companys: amb qui parles en català?
5. Tasca final. Fem una campanya per promoure l'ús del català.

Activitat 1. D'on deuen ser els nous alumnes?

Hola! Sóc la Pilar Canals.
Sóc la vostra nova professora. Ja sabeu que la Maria va tenir un accident i es va trencar una cama. Estarà de baixa una temporada. Així que jo us faré el Bàsic 3. Jo també sóc de Viladepau i fa molts anys que sóc professora de català. És una feina que m'agrada molt. A més, ara estrenem aquest nou Centre de Formació d'Adults i estarem molt millor. Les aules són més àmplies i lluminoses. El centre antic era petit. Benvinguts i benvingudes, doncs. Hi ha cinc alumnes que per diferents motius no continuen el curs amb nosaltres: la Tatiana Yvanova, que està a punt de ser mare; en Bayani Arroyo i en Samba Jangana, que passen al grup del vespre; l'Alfonsa Espinosa, que ha sigut àvia i vol ajudar la seva jove els primers mesos; i l'Antonio Heredia, que acaba de muntar una botiga de bijuteria. I ara, els alumnes que veniu del Bàsic 2, us voleu presentar?

Aquests són els nous alumnes:

Hellen Smith

Magali Adame

Jesús Ruiz

Rachid El Haddar

La Hellen:

- ▶ D'on deu ser?
- ▶ Quina deu ser la seva llengua materna?
- ▶ Quants anys deu tenir?

- ▶ La Hellen deu ser holandesa.
- ▶ Crec que la Hellen és irlandesa.
- ▶ Penso que la Hellen és escocesa.
- ▶ La Hellen sembla danesa.
- ▶ Potser és britànica.

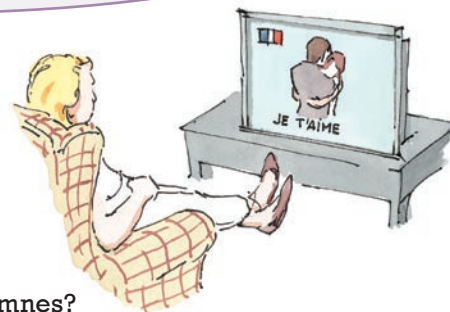

La Hellen sembla danesa, però no ho és. Em pensava que la seva llengua materna era el danès, però resulta que és l'anglès.

Activitat 2. Quines llengües parlem i coneixem?

Jo tinc dues llengües maternes: el català i el castellà. El meu pare és català, de Santa Coloma de Farners, i la meua mare és aragonesa, de La Almunia de Doña Godina. Amb el meu pare i amb els meus germans parlo català i amb la meua mare parlo castellà. Amb la meua parella i el meu fill, parlo sempre català; també amb els meus amics i companys de feina. L'anglès el parlo força bé, el vaig estudiar a l'escola i a l'institut, i després vaig anar a treballar a Londres gairebé un any. El francès, només l'entenc una mica, però ni el parlo ni l'escric.

▶ Com van aprendre idiomes aquests alumnes?

▶ I vosaltres:

- Quines llengües sabeu?
- Quines llengües coneixeu?
- Quines llengües enteneu?
- Quines llengües parleu?
- Quines llengües llegiu?
- Quines llengües escriviu?
- Quan i com les va aprendre?

Jo vaig estudiar castellà amb una noia de Valladolid abans de venir aquí.

Jo parlo una mica de català amb la meva veïna Maria Antònia. L'anglès l'entenc força, però no el parlo gaire i no l'escric gens.

UN LONDINENC A CASA NOSTRA

«Vaig començar a aprendre el català en el moment en què vaig descobrir que no era un idioma residual¹ com ara el bretó o el gaèlic, posem per cas, sinó un idioma que moltíssima gent, a Catalunya i a altres llocs, parlava amb normalitat. El vaig aprendre, precisament, per poder comunicar-me amb tota aquesta gent. Tot seguit vaig descobrir que, a més a més, també havia aconseguit entrar en el seu univers particular² —l'univers català, si es vol—, que em va semblar

un univers fascinant i absurdament desconegut per persones com jo, que veníem de l'estranger. D'aleshores ençà,³ no he deixat d'explorar aquest univers, i, així mateix, d'anar descobrint com és aquest país de debò.⁴ De manera que puc afirmar que des de fa molts anys, hi visc amb coneixement de causa.»⁵

MATTHEW TREE

1. idioma residual: idioma que parla poca gent.

2. univers particular: manera pròpia d'actuar, de pensar, de fer les coses.

3. d'aleshores ençà: a partir d'aquell moment.

4. de debò: de veritat.

5. amb coneixement de causa: conscientment, sabent bé el que es fa, convençut de fer-ho.

Àudio 1. Tres amics es troben a l'Escola Oficial d'Idiomes

► Marca amb una creu per quina raó aprenen idiomes aquestes persones:

1. En Ferran aprèn francès perquè

- ha d'anar a treballar a França.
- l'empresa té clients francesos.
- l'empresa exporta a França.

2. La Caterina aprèn anglès perquè

- viurà a Liverpool.
- viatja de tant en tant a Liverpool.
- la seva filla és professora d'anglès.

3. L'Eulàlia aprèn àrab perquè

- té alumnes del Marroc.
- vol ensenyar àrab.
- viurà al Marroc.

Activitat 3. Sabíeu que al món es parlen prop de 6.000 llengües diferents?

Sabíeu que a l'Estat espanyol es parla, a més del castellà i el català, l'asturià o bable, l'aragonès, l'euskera o basc, el gallec, el caló-romaní i l'aranès?
 Sabíeu que, tot i que la majoria de llengües estan lligades a un territori, algunes estan lligades a un poble, visqui on visqui?
 Avui dia, per efecte de les migracions, també seria el cas de moltes comunitats d'immigrants. A quins països europeus penseu que es parla l'àrab o el romanès?

► Observeu com es diu i com s'escriu la paraula **llengües** en tots aquests idiomes:

- Aragonès: luengas
- Aranès: lengües
- Bable o asturià: llingües
- Caló-romaní: tchibe
- Castellà: lenguas
- Català: llengües
- Euskera o basc: hizkuntzak
- Euskera o basc: hizkuntzak
- Gallec: linguas

LA DIVERSITAT LINGÜÍSTICA

«Segurament has observat que hi ha moltes llengües diferents. [...] Cadascuna d'aquestes llengües, tant les que parles habitualment com les que estàs aprenent, com aquelles de les quals no més has sentit a parlar, formen el que anomenem la diversitat lingüística del món. Però hi ha moltes llengües que probablement ni tan sols havies sentit anomenar.¹ [...]»

El més important de tot és que cadascuna d'aquestes llengües ha estat creada per alguna comunitat que l'usa per comunicar-se i per transmetre els seus coneixements de generació en generació. Totes les llengües del món contenen coneixements que la humanitat ha anat emmagatzemant² durant segles, i totes les llengües són igualment valuoses per a la humanitat. Per tant, la diferència que fem entre llengües millors i llengües pitjors, no té fonament.»³

Sabíeu que en el català, com en totes les llengües, hi ha paraules que vénen de llengües diver-

ses, de molts llocs del món? Fixeu-vos en aquests exemples del món de l'alimentació:

Vénen del francès: croqueta, flam, galeta i brioux.

Vénen de llengües asiàtiques: iogurt, quetxup, llimona, mandarina i espinac.

Vénen de l'italià: estofat, sobrassada i bròquil.

Vénen de l'àrab: endívia, síndria i albergínia.

Vénen de llengües americanes: patata i xocolata.

D'on creieu que vénen aquestes paraules?

pizza, croissant, tomàquet, albercoc, espagueti, cacau, caneló

Informació obtinguda del *Quadern d'ESO de la diversitat lingüística*, del Grup d'Estudis de Llengües Amenaçades de la Universitat de Barcelona

1. anomenar: parlar d'una cosa, dir-ne el nom.

2. emmagatzemant: recollint, guardant, acumulant.

3. no té fonament: no té base científica, no té arguments.

- ▶ Quines paraules de les vostres llengües maternes s'assemblen al català?
- ▶ Com es diu el color beix i el nom d'Anna en el vostre idioma?

Activitat 4. Parlem amb els companys: amb qui parles en català?

Enquesta sobre l'ús del català

1. Comprensió oral (entendre)

a. Mires la televisió en català?	sí ☐ / no ☐
b. Entens bé tot el que diuen?	molt ☐ / bastant ☐ / poc ☐ / molt poc ☐
c. Escoltes la ràdio en català?	sí ☐ / no ☐
d. Entens bé la ràdio en català?	molt ☐ / bastant ☐ / poc ☐ / molt poc ☐
e. Entens la gent del teu voltant quan parla en català?	molt ☐ / bastant ☐ / poc ☐ / molt poc ☐

2. Expressió oral (parlar)

a. Amb qui parles en català?	
b. Què fas quan parles en català i l'altra persona et respon en castellà?	

3. Comprensió lectora (llegir)

a. Llegeixes alguna cosa en català?	sí ☐ / no ☐ / de tant en tant ☐
b. Què llegeixes en català?	
c. Quin tipus de text et resulta més fàcil?	

4. Expressió escrita (escriure)

a. Has escrit alguna vegada una nota en català per a algú?	sí ☐ / no ☐

A la Magali li resulta més fàcil llegir diaris que novel·les.

La Hellen intenta parlar en català; però si li parlen en castellà, respon en castellà.

En Rachid no ha escrit mai en català.

En Jesús mira els esports a TV3 i al canal 33.

- Escriviu el vostre compromís per augmentar l'ús del català fora de l'aula i doneu-lo al vostre professor o professora.

Jo em comprometo
a mirar les notícies del vespre
en català.

També em comprometo
a llegir algun diari en català
els caps de setmana.

Alberto Sanz

Jo em comprometo
a parlar català
amb la meva veïna.

És una noia de la meva edat
molt trempada.

Sandra Monsefú

Àudio 2. L'Institut d'Estadística de Catalunya fa una enquesta d'usos lingüístics

- Marca la resposta correcta:

1. En quina llengua vol que li facin l'enquesta?

- en català en castellà

2. Quina és la llengua que considera pròpia?

- el català el castellà

3. Al llarg de la setmana, en quina llengua ha parlat amb més freqüència:

☐ a la feina	☐ en català	☐ en castellà
☐ a casa	☐ en català	☐ en castellà
☐ amb els amics	☐ en català	☐ en castellà

4. Quan s'adreça a un desconegut, en quin idioma inicia la conversa?

- en català en castellà

Activitat 5. Tasca final. Fem una campanya per promoure l'ús del català

L'any 2002 el Centre de Normalització Lingüística de Girona, la Diputació de Girona i TV Girona van llançar una campanya titulada «I tu que ets d'aquí, no els parlaràs en català?».

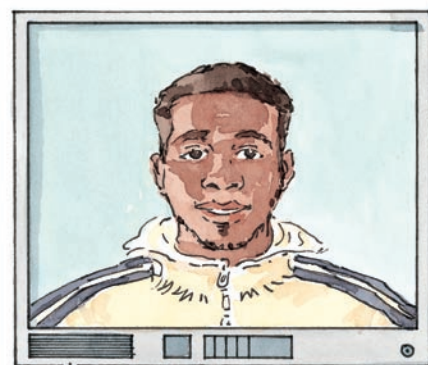
Ara volem fer una reedició de la campanya. Prepareu la vostra intervenció. Us podeu ajudar en petits grups. Busqueu diferents motius pels quals voleu aprendre català i que us parlin en català. Abans, però, escolteu l'àudio.

Àudio 3

► Relaciona la llengua de cada persona amb el seu motiu per aprendre català:

1. Castellà	☐	Per entendre la gent i parlar-hi.
2. Anglès	☐	Per sentir-se integrada.
3. Tamazigth	☐	Per ajudar els fills a fer els deures de l'escola.
4. Polonès	☐	Per parlar quan va a comprar.

Em parlaràs
en català?

Sóc de Colòmbia.
Fa tretze mesos que sóc aquí
a Catalunya.
Visc amb la meua mare
i el meu germà.
Faig català per poder estudiar
i més endavant treballar.
I tu que ets d'aquí,
em parlaràs en català?

Em parlaràs
en català?

Sóc francès.
La meua àvia era catalana
i per això vull estudiar
aquesta llengua.
Em sembla important aprendre
la llengua del lloc on visc,
per respecte a la gent del país.
I tu que ets d'aquí,
em parlaràs en català?

Em parlaràs
en català?